

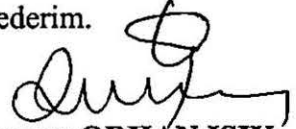
T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 21520
Tarih: 22.09.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/09/2022 15:48
Sayı: E-120.10-1083208

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye cezaevlerinde, kapasite aşırı doluluk oranları, uzun süren yargılama süreçleri ve haksız tutuklamalar nedeniyle adaletsiz birçok uygulama yaşanmaktadır. Cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslararası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu ve kanuna aykırı işlemlerin olmayacağına görülmesi gereken yerlerden biri de yargılama süreçleri ve devamında infaz alanları olan cezaevleridir. Hakkında herhangi bir hüküm verilmemiş on binlerce tutuklu çok fazla uzun sürelerle tutuklu kalmakta, hasta tutukluların sağlık hakkı kapsamındaki talepleri tam olarak yerine getirilmemekte ve bu nedenle dönem dönem yaşam kayıpları yaşanmaktadır. 2020 yılı başından Eylül 2022 dönemine kadar en az 142 tutuklunun Türkiye cezaevlerinde yaşamını yitirdiği kamuoyuna yansımıştır. Cezaevlerinde hukuk dışı bir şekilde tutulan on binlerce tutuklunun yaşam hakları risk altındadır. Türkiye cezaevlerinde işkence, kötü muamele, mobing ve şüpheli ölümler sistematik bir hal almıştır. İşkence ve şüpheli ölüm iddiaları yeterince soruşturulmamakta, sorumlular yaptırımsız bırakılmakta ve ölümlerin yaşandığı cezaevlerinin idarecileri görevlerine devam ettirilmektedir. Cezaevlerinde şüpheli ölümlerin, intiharların önlenmesi, hücre cezası uygulamasının sonlandırılması ve bu bağlamda yaşam hakkının korunması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye cezaevlerinde ölen, öldü veya intihar etti denilen tutuklu ve hükümlü sayısı her geçen dönem artmaktadır. 2022 yılı içerisinde cezaevlerinden yaşamını yitiren kişi sayısı 50'ye yaklaşmıştır. Bu veri her hafta birden fazla kişinin ceza evlerinde yaşamını yitirdiğini göstermektedir. 21 Ocak 2022 tarihinde Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde tek kişilik hücrede tutulan 70 yaşındaki Ramazan Turan, 29 Ocakta Sefa Kürçe hayatını kaybetti. Şubat ayı içerisinde; Mehmet Hanefi Bilgin (58), Turgay Deniz (39), İsa Yaşar (57), Nusret Muğla (84) Yusuf Bekmezci (82), Emrah Çalışır (30), Sezer Alan, Şahin Adanur, Taner Işıldak, Ali Kaya Mart Ayı içerisinde Şervan Can Güder (20), Sinan Kaya (28) Abdullah Boran (80), Ercan Eke (43), Bedri Çakmak, Umut Bulut, Abdo Baran (82)

Reşat Altınbaş, Nisan ayı içerisinde Mehmet Sevinç (63) Ferhan Yılmaz, Seyit Şahin, Ali Nuri Bakır, Mehmet O. Mayıs ayında Yusuf Akmısır, Abdullah Ece, Ferhat Doğan, Sıddık UĞUR, Haziran ayında Kadir Karademir, Hakan Kaşarlıoğlu, Fethi Ün Temmuz ayında Yılmaz Ekinci, Kadri Ekici, Meryem Serçe, Şükrü Tuğrul Özşengül, Ali Osman Yılmaz, Mehmet Sait Demiröz, Taner Atmaca Ağustos ayında Mehmet Candemir, İbrahim Yıldırım, Bazo Yılmaz, Fırat Çağlayan Eylül ayında Tacettin Başer, Emel Hacıoğlu, Emrah P. ve en son Barış Keve isimli mahpuslar cezaevinde yaşamını yitirmiştir. Bu kişiler dışında da “intihar etti veya öldü” iddiası ile cezaevinde iken yaşamını yitiren kişiler olmuştur.

Cezaevlerinde şüpheli bir şekilde öldüğü iddia edilen kişilerin aileleri ve avukatları hükümlü ve tutukluların ölümüne sürüklendiği, sağlık durumları uygun olmadığı halde veya hasta oldukları halde tedavilerinin aksatıldığı, ilaç kullananlara ilaçlarının ya verilmediği ya da eksik/geç verildiği ifade edilmektedir. Öte yandan cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülere karşı işkence, kötü muamele ve hak ihlali iddiaları gittikçe artan oranda kamuoyuna yansımaktadır. Cezaevi idaresince “intihar etti” denilen birçok tutuklunun ailesi yakın dönemde kendileri ile görüştiklerini, cezaevi sorunları dışında olumsuz bir durumun yansıtılmadığını ifade etmektedir. Aydın Cezaevinde intihar etti denilen 28 yaşındaki Yılmaz Ekinci’ye, öncesinde 10 gardiyan tarafından işkence yapıldığı iddia edilmektedir. Basına yansıyan görüntülerde Ekinci’ye yapıldığı iddia edilen kötü muamelenin teyit edildiği görülmüştür.

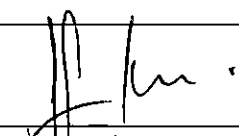
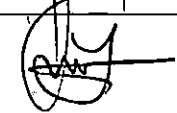
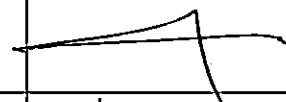
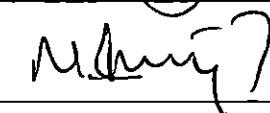
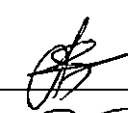
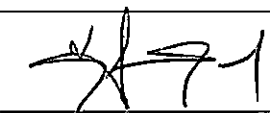
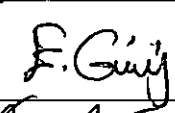
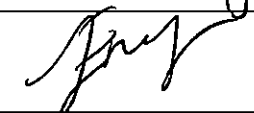
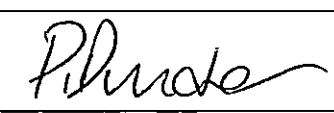
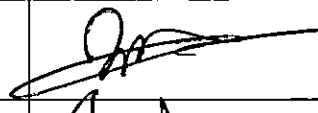
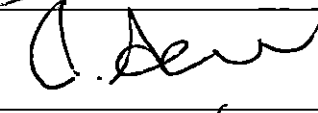
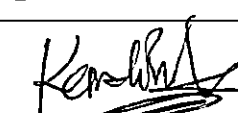
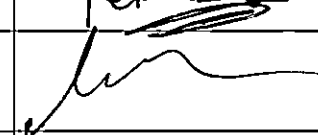
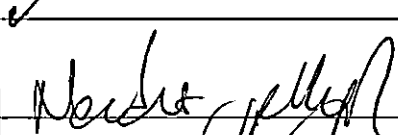
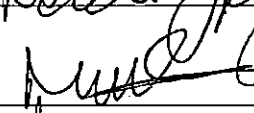
Cezaevinde intihar ettiği iddia edilen tutukların önemli bir bölümü hücre cezasına çarptırılan kişilerdir. Burada yalnız ve korunaksız bırakılmaları yanında, vaka yaşandığında herhangi bir tanığın olmaması şüpheli ölüm iddialarını güçlendirmektedir. Ayrıca psikolojik sağlık durumu uygun olmayan, ilaç kullanan veya klostrofobik eğilimi olan kişilerin bu kapalı alanlarda tutulması intihar riskini arttıran bir faktör olarak görülmelidir.

Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde bulunan siyasi tutuklu Kadri Ekici de hücresinde ölü bulundu. Ekici, son bir yıldır tekli hücrede tutuluyordu. Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi’nde tutuklu bulunan ve tahliyesine 5 ay kalan Vedat Erkmén, kaldığı hücrede şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. 3 yıl cezası olan 28 yaşındaki Sinan KAYA’nın da intihar ettiği iddia edilmiştir. 20 yaşında kalp krizi geçirdiği iddia edilen Şervan Can Güder ve birçok tutuklunun gerçek ölüm nedeni hakkında kamuoyunun, ailelerinin, avukatlarının şüpheleri vardır. Yukarıda verilen 50’ye yakın isim listesinden önemli bir bölümü bu şekilde göz göre göre ölmüştür. Bu hücre sisteminin yaşam hakkını tehdit ettiği görülmelidir. Ancak daha önemli bir durum şudur: Ailelerin çoğunluğu “intihar etti” denilen kişilerin “intihar etmediğini” “kasten veya ihmalle öldürüldüğünü” ifade etmektedir. Ancak bu iddialar yeterince soruşturulmamakta veya sorumlular hakkında gerekli ve yeterli incelemeler yapılmamaktadır.

En son Malatya Akçadağ Cezaevi’nde tek kişilik hücrede intihar ettiği iddia edilen 25 yaşındaki tutuklu Barış KEVE’nin ailesi de Keve’nin intihar etmediğini kasten veya ihmalle ölümüne götürüldüğünü iddia etmektedir. Keve’nin “zorunlu kullandığı psikiyatrik ilaçların aniden kesildiği, tek başına kalamayacağı yönünde raporunun olduğu, Malatya Akçadağ T, tipi Kapalı Cezaevi’ne beş gün önce nakledildiği, tek kişilik hücrede tutulduğu,

100 gündür tutuklu olduğu ve hakkında verilen cezanın Yargıtay tarafından bozulduğu ifade edilmektedir. Kendini astığı iddia edilen Keve'nin sırt bölgesinde de yaraların olduğunu ifade eden ailesi ve avukatları evli ve iki çocuğu olan Keve'nin intihar ettiğine inanmadıklarını ifade etmektedir. Ayrıca hücre cezası verilen bir tutuklu için yapılması gereken kontrollerin yapılmadığı, saatlik yapılması gereken gözetim işleminin yapılmadığı, ak am sayımının saatinde yapılmadığı, 20:30'da yapılması gereken sayımın yapılmadığı aileye saat 22:00 sularında haber verildiği iddia edilmektedir.

Gencecik insanların adil olmayan, aksayan ve çok uzun süren yargılama süreçleri ile cezaevlerinde tutulması, ceza evlerinde ise gayrı insani ve hukuk dışı muamelelere maruz bırakılması bir hukuk devleti için olması gereken bir durum değildir. Evlatlarını "adalet" sistemine teslim eden aileler cenazelerini almasınlar. Türkiye cezaevlerinde evrensel hukukun ilkelerinin uygulanması, insan onuru ve yaşam hakkının korunması, ölümlerin, şüpheli ölümlerin veya intiharların önlenmesi ve hücre cezası uygulamasının sonlandırılması için gerekli tüm tedbirlerin alınması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SIDIK TAŞ	SİİRT	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	